

Приложение 8.4

Регистър на други подробни планове и програми – Планове за управление на защитени територии за река Дунав в българския участък, съгласно Становище по Екологична оценка на ПУРБ № 6 – 2/2009г. на МОСВ

Име на плана	Кратко резюме на Планове за управление на защитени територии за река Дунав в българския участък
План за управление на Поддържан резерват “Сребърна”	<p>Плана за управление на поддържания резерват “Сребърна” се определя от Закона за защитените територии (ДВ, 133/1998г.). Биосферният резерват “Сребърна” се намира в североизточната част на страната, на десният бряг на р.Дунав, Силистренска област, Южна Добруджа, на границата на землищата на 3 села в община Силистра, Силистренска област. Резерватът “Сребърна” е типична влажна зона за долното течение на р.Дунав, с типични представители на растителния и животински свят.. Езерото е тясно свързано с р.Дунав и е силно зависимо от нея.</p> <p>Хидрология - Водосборният басейн на езерото Сребърна (402 km²) се отводнява от реките Сребренска и Кълнежа, които имат силно променлив воден режим и почти пресъхват през лятно есенния период. По своите хидролого-морфометрични показатели езерото може да бъде отнесено към най-малките по площ водоеми до 10 km² площ.</p> <p>Качества на водите - Понастоящем Сребърна се намира в начална фаза на сукцесия от класически тип: езеро – блато – влажна ливада. Първият основен фактор, който влияе на качествата на водата, е периодичния достъп на речна вода и частичното пресъхване през летните месеци. Първичната продукция на тръстиката и фитопланктона е втория основен фактор, който едновременно зависи от качествата на водите и който в голяма степен ги определя.</p> <p>Минералният състав на езерото претърпява сезонни колебания в съответствие с процесите на заливане и частично пресъхване. Хидрокарбонатните, хлорните, сулфатните, натриевите, калциевите и магнезиевите йони съставляват основната част от минералния състав. При сукцесията на проточен тип езеро водата от бикарбонатен тип се променя в сулфатен в крайните фази на превръщането и в тресавище. В периода 1990-93 г. водите в езерото Сребърна са тръгнали по този път, но в резултат от възстановяването на връзката с р.Дунав са се върнали към бикарбонатен тип вода.</p> <p>Концентрации на биогенните елементи зависят от втока от р.Дунав и водосбора от една страна и от продукцията на фитопланктона и процесите на рециклизация на биогените от друга. Потоците азот и фосфор от своя страна контролират хидробиологичните процеси в резервата. Нарушението на водния режим предизвиква намаление на водния слой и засилване на еутрофикацията, които водят до преобладаващата част от негативните промени.</p> <p>Най-важният фактор, повлиял съществено за промяна на екологичния характер на езерото Сребърна и околните територии е строителството на диги за предпазване на обработваеми площи от наводнения, както и за създаване на нови земеделски земи. През 1948 г. е построена дигата Ветрен-Силистра, чрез която се прекратява възможността за наводняване на няколко хиляди хектара обработваеми земи и заблатени площи. Строежът на диги предизвиква следните неблагоприятни</p>

Име на плана	Кратко резюме на Планове за управление на защитени територии за река Дунав в българския участък
	<p>фактори, които въздействат върху естествения характер на резервата (ex; ext): Прекратяване на достъпа на дунавски води до езерото и с това пълно нарушаване на естествения воден режим на влажната зона; Прекъсване на сезонната проточност на езерото при високи дунавски води, когато водата нахлува през североизточния край на резервата и излиза през Айдемирското блато на североизток. Така се прекъсва се възможността за естествено промиване на езерото от натрупани тини, биогенни елементи и плаващи тръстикови острови (кочки).</p> <p>Ускоряване на естествената сукцесия езеро-блато-влажна ливада поради: Спадане нивото на езерото поради недостатъчен достъп на вода и затиняване; Засилено настъпление (обрастване) на езерото с тръстика поради ниско водно ниво и невъзможността част от кочките да бъдат отнесени в р.Дунав; Ускоряване на еутрофикационните процеси поради натрупване на биогени; Промяна на земеползването на хиляди ха от естествени мочурища и блатата в селскостопански площи.</p> <p>Дългосрочните цели залегнали в него по отношение на водите са:</p> <ul style="list-style-type: none">• Пълно възстановяване на естествените екосистеми и биологично разнообразие.• Устойчиво управление на екосистеми, местообитания и видове.• Възстановяване на естествения воден режим• Превръщането на резервата в значително по-голям трансграничен екологичен комплекс с устойчиви саморегулиращи се и самовъзставяващи се функции. <p>За постигане на целите са разработени програми за действие, в които са разработени проекти за постигане на реално определени цели. Това са :</p> <p>1. Реална цел: Въвеждане и поддържане на воден режим, максимално близък до предишния естествен режим и оптимален за екосистемите на резервата Работни програми :</p> <ul style="list-style-type: none">• Увеличаване на втока на вода в резервата• Намаляване на разхода на води <p>2. Реална цел: Задържане на сукцесията и намаляване равнището на еутрофикацията в резервата с оглед поддържането на оптимални условия за съществуващите екосистеми и глобално застрашени видове.</p> <p>Работни програми:</p> <ul style="list-style-type: none">• Намаляване на втока на азотни и фосфорни съединения• Намаляване на запасите от азот и фосфор в резервата. <p>3. Реална цел: Намаляване на втока от замърсяващи вещества и ерозирали почви в резервата</p> <p>Работни програми:</p> <ul style="list-style-type: none">• Намаляване на втока на замърсяващи вещества в резервата.• Намаляване на транспорта на твърди вещества към езерото.

Име на плана	Кратко резюме на Планове за управление на защитени територии за река Дунав в българския участък
План за управление на Природен парк "Персина"	<p>Режимът на използване и управление на Природен парк "Персина" е определен от Закона за защитените територии, Заповедта на Министъра на околната среда и водите за обявяването на Природния парк (No. РД – 648, от 4 декември 2000 год.) и Плана за управление на Природния парк.</p> <p>Природен парк "Персина" е с площ от 21762.2 хектара и включва земи от Никопол, Драгаш Войвода, Белене, Свищов и Ореш. Дирекцията на ППП е създадена на 1 април 2001 год., със заповед No. 258, от 10 май 2001 год. Тя е на пряко подчинение на Националното управление по горите към Министерство на земеделието и горите.</p> <p>Природният парк е разположен по цялата дължина на Свищовско - Беленската низина, включително част от ограждащия стръмен дунавски бряг при Никопол и Свищов и всички български дунавски острови в тази част от река Дунав.</p> <p>Районът попада на територията на три общини – Белене, Никопол и Свищов, две Държавни лесничейства (ДЛ) – Никопол и Свищов, едно Районно управление на горите (РУГ) – Ловеч, Област – Плевен, и две Районни инспекции по околна среда и води (РИОСВ)-Плевен и Велико Търново.</p> <p>Защитени територии в природен парк "Персина": Поддържан резерват "Персински блата" - обявен със заповед №РД-393/15.10.1999 г. на МОСВ. Общата му площ е 385,2 ха и включва "Писченско блато" с площ 182 ха, "Мъртвото блато" с площ 122,6 ха и "Старото блато" с "Дульова бара" с площ 80,6 ха; Защитена местност "Персин-Изток" - обявена със Заповед №РД-711/10.06.2003 г. с площ 718,9 ха; Резерват "Китка" на о. Китка, обявен със Заповед №1106/02.12.1981 г. с площ 25,4 ха; Резерват "Милка", на о. Милка, Обявен с ПМС №849/ 28.03.1948 г., Заповед 2245 от 30.12.1956 г. Площта му е 30 ха; Защитена местност "Кайкуша", обявена със Заповед №438/ 02.08.1978 г., с площ 240 ха. включва остатък от влажна зона в бившата Свищовско-Беленска заливна низина; Защитена местност "Плавала", в землището на гр. Никопол, обявена със заповед №РД-702 от 09.06.2003 г., с площ 28,1 ха.</p> <p>Хидрология и хидрография - Изследваната територия се ограничава от две речни поречия - долното течение на осмата по големина в България река - Осъм и малката, извираща наблизко р. Барата. Близостта на р.Дунав, водопропускливостта на почвите и равнинния релеф обуславят една от най-ниските за България гъстоти на речната мрежа - под 0.2 км/кв.км. Тези фактори определят и ниския модул на оттока, който е под 1л/сек/кв.км. Значителни промени на естествения хидрологичен режим на територията са настъпили вследствие на андигирането на Свищовско - Беленската низина от р. Дунав със завършената през 1947 година 41 км крайбрежна дига. Чрез нея се прекъсва пряката връзка на блатата в низината с река Дунав, което води до тяхното изплитняване и пресъхване. Дигата прекъсва и ежегодните заливания на низината от високите черешови води на р. Дунав. Тези деструктивни за дивата природа на низината последствия се усилват и от изграждането на Беленската напоителна и отводнителна система. Тя допълнително осушава над 150 00 ха бивши заливни земи и блата. Системата е съставена от 2 зони с 2 отводнителни, 3 напоителни и 7 зонални помпени станции и система от отводнителни и напоителни канали.</p> <p>Изводи: От изложеното следва, че възстановяването на влажните зони е възможно само и единствено посредством</p>

Име на плана	Кратко резюме на Планове за управление на защитени територии за река Дунав в българския участък
	<p>оводняване с води от р.Дунав. Влажна зона Кайкуша също може да бъде възстановена, но е необходимо специализирано изследване, което да оцени възможностите за гравитачно довеждане на води от р.Дунав. Съществуват възможности за оводняване на тази територия с помпено издигани води, но това решение едва ли ще бъде икономически целесъобразно.</p> <p>Подземни води - На остров Белене никога не са провеждани режимни наблюдения върху нивото на подземните води. Това се обяснява със специалния статут на тази територия в миналото, както и с липсата на наблюдателни кладенци там.</p> <p>Река Дунав и свързани с нея водоеми - Това са блатата на о-в Персин, остатъците от бившите Беленско и Свищовско блата, р.Осъм и разливните територии край нея, отводнителните канали в низините и др.</p> <p>Предмет на План за управление на Природен парк /ПП/ "Персина" са:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Земите, горите, водните площи и акваторията от р. Дунав, съседните острови на Свищовско-Беленската низина в обявените граници;➤ Биологичното разнообразие, природни ресурси, екосистеми и ландшафти, местни видове диви растения и животни, местните сортове и породи,➤ Възстановяване на влажните зони и заливните гори на територията на Природния парк;➤ Социално-икономическо състояние и перспективи за развитие на общините в района на ПП "Персина";➤ Влияние върху Природния парк на дейностите осъществявани на неговата територия, както и на тези в прилежащите територии;➤ Предписанията, мерките и дейностите за управление на защитената територия съобразно поставените цели за период от 5г.; <p>ПРОГРАМА II: Управление на водите, свързано с опазване на биоразнообразието</p> <p>Програмата е свързана със следните цели:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Пречистване на отпадъчни води, които имат значителен икономически ефект (за туризъм и др.) и които се вливат във водоеми в зоните, в които се защитава биологичното разнообразие;➤ Възстановяване на част от унищожените в миналото влажни зони и блата;➤ Възстановяване на рибните популации и на чапловите и корморанови колонии, респ. увеличаване възможностите за риболов от страна на местното население;➤ Намаляване на последиците от наводнения и засушавания➤ Насърчаване устойчивото използване на водите на базата на дългосрочно опазване на наличните водни ресурси; <p>От съществено значение за парка е успешната финализация на проект „Възстановяване на влажни зони и намаляване на замърсяването” и установяване на връзка на блатата на острова с р.Дунав.</p> <p>Финансирането на проектите се осъществява основно от бюджета на парка.</p>

Име на плана	Кратко резюме на Планове за управление на защитени територии за река Дунав в българския участък
<p>План за управление на Защитена местност “Калимок-Бръшлен”</p>	<p>Режимът на използване и управление на Защитена местност “Калимок-Бръшлен” е определен от Закона за защитените територии, Заповедта на Министъра на околната среда и водите за обявяването на Защитената местност (№ РД-451/04.07.2001 г.) и Плана за управление.</p> <p>Защитена местност “Калимок-Бръшлен” е с площ от 5771.6 хектара и включва земи от гр.Тутракан, с.Цар Самуил, с. Нова Черна, с. Старо Село, с. Ряхово, с.Г. Враново, с.Бабово и с.Бръшлен. Административното управление на защитената местност се осъществява от Сдружуние с нестопанска цел «Защитена местност Калимок-Бръшлен», регистрирано през 2002 г., специално за тази цел. На 17.10.2003 г. между Министерство на околната среда и водите и СНЦ “ЗМ Калимок-Бръшлен” е подписано споразумение за временна безвъзмездна помощ, с цел осигуряване необходимите условия за успешно реализиране на проект “Възстановяване на влажни зони и намаляване на замърсяването” в частта, засягаща територията на защитената местност.</p> <p>Защитената местност е разположен по цялата дължина на бившата Тутраканска заливна низина, между Бабово и Тутракан и включва всички български дунавски острови в тази част от река Дунав: Мишка, Малък Бръшлен, Пясъчник, Безименен, Калимок и Радецки. Районът попада на територията на две Общини-Сливо Поле и Тутракан, две Държавни лесничейства (ДЛ) – Русе и Тутракан, две Районни управления на горите (РУГ) – Русе и Силистра, две Области – Русе и Силистра, и една Районна инспекция по околна среда и води (РИОСВ)-Русе. Населени места, попадащи в общините: Тутракан и Сливо поле, чието развитие оказва пряко или косвено влияние върху защитената територия.</p> <p>Хидрология и хидрография - Значителни промени на естествения хидрологичен режим на територията на Тутраканската низина са настъпили вследствие на андигирането на Тутраканската низина от р. Дунав със завършената през 1947 г. крайбрежна дига. Чрез нея се прекъсва пряката връзка на блатата в низината с река Дунав, което води до тяхното изплитняване. Дигата прекъсва и ежегодните заливания на низината от високите черешови води на р. Дунав. Тези деструктивни за дивата природа на низината последствия се усилват и от изграждането на напоителна и отводнителна система към 1952 г. Тя допълнително осушава бившите заливни земи и блата. Леглата на двете малки рекички: Барата и Староселска са коригирани, удълбочени и превърнати в отводнителни канали. Системата в разглеждания район е съставена от 4 отводнителни, 4 напоителни помпени станции и система от отводнителни и напоителни канали.Функциониращи са 2 отводнителни и 1 напоителна помпени станции. Разграбени и унищожени са 2 отводнителни помпени станции и 2-те помпени станции охранващи рибарника. През територията на влажна зона “Калимок-Бръшлян протича р.Стара (Сенкъовчица). Площта на водосборния басейн на реката е 553 Km² при средна надморска височина от 180 m.</p> <p>Изводи: Влажна зона Калимок-Бръшлен не може да съществува даже и в средна година, без допълнително подхранване. Отвеждането на водите на р.Сенкъовчица, посредством дренажната система от канали, подпомага осушаването на влажната зона. Даже в силно маловодна година оттокът на реката не е в състояние да поддържа водно огледало във влажната зона.</p> <p>Подземни води - В естествени условия два са главните фактори, които формират режима на подземните води в низината –</p>

Име на плана	Кратко резюме на Планове за управление на защитени територии за река Дунав в българския участък
	<p>водообмена с р.Дунав и подземния приток от юг. След изграждането на “влажната зона”, както и на контурния дренажен канал южно от нея, същите ще имат съществена роля в бъдещия режим на подземните води.</p> <p>Река Дунав и свързани с нея водоеми - Това са остатъците от бившите балта Калимок и Бръшленско и разливните територии край тях, отводнителните канали в низините и др.</p> <p>Инвентаризация на източниците на замърсяване повърхностни и подземни води: На територията на ЗМ «Калимок – Бръшлен» има дифузионно замърсяване свързано с земеделието (отглежда се царевица, тютюн..) и животновъдството (крави, кози, овце). Замърсяването от селско стопанство е ограничено от ниското ниво на употреба на торове по икономически причини. Основен и много сериозен точков източник на замърсяване е свинекомплекс Нова Черна. Отпадъчните му води са с голям замърсителен товар. Само като потенциални замърсители могат да се разглеждат отпадните води от Русе и Гюргево поради голямото разстояние, разреждането и самопречиствателните процеси.</p> <p>ПРОГРАМА II: Управление на водите, свързано с опазване на биоразнообразието</p> <p>Програмата е свързана със следните цели:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Пречистване на отпадъчни води, които имат значителен икономически ефект (за туризъм и др.) и които се вливат във водоеми в зоните, в които се защитава биологичното разнообразие;➤ Възстановяване на част от унищожените в миналото влажни зони и блата;➤ Възстановяване на рибните, респ. увеличаване възможностите за риболов от страна на местното население;➤ Намаляване на последиците от наводнения и засушавания➤ Насърчаване устойчивото използване на водите на базата на дългосрочно опазване на наличните водни ресурси; <p>От съществено значение за парка е успешната финализация на проект „Възстановяване на влажни зони и намаляване на замърсяването” и установяване на връзка на блатата на острова с р.Дунав.</p> <p>Финансирането на проектите се осъществява основно от бюджета на Защитена местност “Калимок-Бръшлен”.</p>